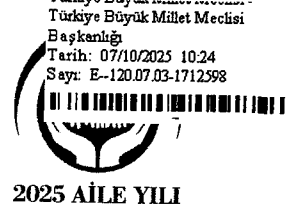

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

Sayı : E-54045643-610-21274125

Konu : Soru Önergesi (7/29148)

7/29148
SK 176

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.06.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1643997 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Doğan BEKİN'e ait 7/29148 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/29148) (3 Sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DOĞAN BEKİN'E AİT 7/29148 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), ürün fiyatlarını açıklarken, üretimin sürdürülebilirliğini ve tüketiciye yansıyan fiyatları dengede tutacak politikalar geliştirmektedir. Bu kapsamda, TMO alım fiyatları belirlenirken üretici maliyeti, ekonomik göstergeler, üretim miktarı, önceki yıl alım fiyatları, dünya piyasa fiyatları, tarımsal sanayinin hammadde tedarik durumu, iç ve dış piyasalardaki gelişmeler, tüketici fiyatları, refah payı ile üretimin sürdürülebilirliğini sağlayacak kâr marjı gibi çok sayıda faktör değerlendirilmektedir.

2025 yılı hububat alım fiyatları; Bakanlığımız, akademisyenler ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının görüşleri de alınarak ülkemiz ortalama verimleri ve maliyet unsurlarının tamamı göz önüne alınarak belirlenmiştir.

TMO alım fiyatı piyasa fiyatlarının belirli bir düzeyin altına düşmesini önlemek için belirlenen referans fiyat olup üreticilerimizin bu fiyatların altında ürün satmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Açıklanan alım fiyatları piyasada ve üreticide karşılığı olan fiyatlardır.

2025 yılı TMO hububat alım fiyatları Bakanlığımızca 03.06.2025 tarihinde açıklanmış olup, geçen yıla göre ekmeklik buğdayda %46 artışla 13.500 TL/ton, makarnalık buğdayda %35 artışla 13.500 TL/ton ve arpada %52 artışla 11.000 TL/ton olarak açıklanmıştır.

Açıklanan alım fiyatlarına ilave olarak ayrıca Bakanlığımız üreticilere temel destek, planlı üretim desteği ve sertifikalı tohum kullanım desteği ödemesi yapılacaktır.

TMO, kurulduğu 1938 yılından bugüne kadar belirlemiş olduğu politikalarla gerek üretimin teşvik edilmesi, gerekse işgal alanına giren ürünlerle ilgili belirlemiş olduğu alım fiyatları ile sürekli üreticinin yanında olmuş, kendisine arz edilen ürünün tamamını satın almıştır.

TMO, tarım piyasalarının istikrarını sağlamak, üretici ve tüketici menfaatlerini gözetmek amacıyla faaliyetlerini sürdürmektedir.

TMO olarak hasat başlangıcından itibaren piyasalar yakından izlenmiş fiyatlar açıklanmaya kadar üreticilerin depolama ihtiyacını karşılamak amacıyla 12.05.2025 tarihi itibarıyla taahhütname karşılığı buğday ve arpa alımlarına başlanmıştır. TMO hububat alım fiyatları açıklandığı tarihte piyasa fiyatlarının üstünde oluşmuştur.

TMO, Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı üreticilerin alım noktalarına randevu olarak getirdikleri ürünleri alım işlemine tabi tutmaktadır. Bu sistem sayesinde, TMO alım noktaları önünde oluşan uzun kuyruklar ve çiftçiler arasındaki karmaşa ortadan kaldırılmış; yoğun dönemlerde çiftçilerin işyerleri önünde 4-5 güne varan bekleme süreleri asgariye indirilmiştir. Bekleme süresince ortaya çıkan ilave nakliye maliyetleri ortadan kalkmış, çiftçiler ürünlerini randevu aldıkları tarihte beklemeden teslim edebilmiştir.

Hasat başından sezon sonuna kadar 40 bin üreticiye 2 milyon ton randevu verilmiş, şimdiye kadar her 100 üreticiden 73'ü randevusuna gelmiştir.

TMO, stok yönetimi ve dış ticaret dengesi konularında gerekli planlamalar yapmakta, iç ve dış piyasalarda meydana gelebilecek gelişmeleri yakından takip etmektedir. Gerekirse müdahale alımları, satış politikaları ve ilgili Bakanlıklarla koordineli olarak yürütülen dış ticaret düzenlemeleriyle üretici ve tüketici lehine dengeleyici tedbirler alınmaktadır.

TMO tarafından yapılan çalışmalar ve politikalar neticesinde özellikle son üç yıl boyunca uzun yıllar ortalamasının üzerinde hububat alımı yapılmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tarımsal üretim planlaması, mevzuat süreciyle başlayıp planların oluşturulması ve bu planların uygulamaya alınması ile uygulama sonrası izleme ve değerlendirme süreçlerinden oluşmaktadır. Bakanlık olarak ilgili tüm kurum, kuruluş, sektör paydaşları ve birimlerle teknik, ekonomik ve sosyolojik değerlendirme ve istişarelerle oluşturulan planlama süreçleri sonrasında uygulama dönemi başlamış bulunmaktadır. Her yıl hazırlanan ve güncellenen planlar, 3'er yıllık dönemleri içermektedir. Bu kapsamda hazırlanan hayvansal üretim ve su ürünleri planlaması 01.01.2024 tarihinde, bitkisel üretim planlaması ise 01.10.2024 tarihinde uygulamaya konulmuştur.

Tarımsal üretim planlaması kapsamında yapılan çalışmalar ile su kaynaklarının sınırlı olduğu ve tarımsal yer altı su kısıtı olan yerlerde, su kaynaklarının korunmasını, suyun verimli ve etkin kullanımını sağlayacak şekilde hazırlanan bitkisel üretim planlamasıyla havzalara göre yetiştirilecek ürünler belirlenmiştir. Bitkisel üretimin planlanması kapsamına alınan arpa, buğday, mısır (dane), aspir, ayçiçeği (yağlık), kolza (kanola), pamuk (kütü), soya, mercimek, nohut, fasulye (kuru), patates ve soğan (kuru) olmak üzere 13 ürünün ve yem bitkileri ürün grubunun asgari ve azami üretim miktarı belirlenmiştir.

Planlamada kuraklık, sulama durumu, su kısıtı, münavebe, çiftçi deneyimleri gibi koşullar dikkate alınarak, yer altı su kısıtı ilan edilen 11 ilin 52 ilçesinde buna göre bir planlama yapılmıştır.

Sulu ve kuru tarım arazilerinde aynı ürünün art arda üç defa ekilmesine izin verilmeyecek şekilde münavebe uygulanacaktır.

Yeni destekleme modelinde bitkisel üretim destekleri; temel, planlı üretim ve üretimi geliştirme desteği olmak üzere üç ana başlıkta toplanmıştır. Bu kapsamda temel destekle tüm ürünler için mazot maliyetinin %50'si ve gübre maliyetinin %25'i karşılanacaktır. Planlama kapsamındaki ürünleri havzasında üreten çiftçilere temel desteğe ilave olarak planlı üretim desteği verilecektir.

Böylelikle bu üreticilerin mazot maliyetinin %100'ü ve gübre maliyetinin %50'si karşılanacaktır. Buğday ve arpada 185 TL/dekar mazot ve gübre desteği alan bir üretici yeni destek modelinde ise 317 TL/dekar temel destek ile ilave 317 TL/dekar üretim planlaması desteği alarak toplam 634 TL/dekar destek alacaktır. Bitkisel üretim desteklemeleri alan bazı olarak uygulanacaktır.

Ayrıca verim ve kaliteyi artırmak için sertifikalı tohum kullanım, sertifikalı/standart fidan kullanım, organik tarım, iyi tarım uygulamaları, katı organik-organomineral gübre destekleri ilave olarak verilmeye devam edilecektir.

10394 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 14.09.2025 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2026 üretim yılı için destek katsayı değeri bir önceki yıla göre %27 artırılarak dekara 310 TL olarak belirlenmiştir. Kara kapsamında buğday ve arpa üreticisi 403 TL/dekar temel destek ile ilave 403 TL/dekar üretim planlaması desteği olarak toplam 806 TL/dekar destek alacaktır.

İklim değişikliğine uyumlu tarımsal üretim planlaması ile ürünlerin arz ve talep miktarı dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında hangi ürün veya ürün gruplarının üretileceği belirlenecek, stratejik ürünlerde arz güvenliğinin korunması, ülke ihtiyacına göre asgari ve azami üretim miktarları tespit edilerek, arz fazlası veya eksikliğinin oluşmasının önüne geçilmesi sağlanacaktır.

Kaynakların etkili, ekonomik, verimli kullanılması ve stratejik ürünlerin en uygun yerde yetiştirilmesiyle birlikte suyu merkeze alan bir üretim planlaması sonucunda; Üretimde verim ve kalitenin artırılması, kaynak kullanımında optimizasyon, verimlilik ve tarımsal hasılda artış sağlanması, hasat döneminde üreticilerimizin pazarlama sorunu yaşamalarının önüne geçilmesi, Refah düzeylerinin yükselmesine katkı sağlanması, iklim değişikliği dikkate alınarak doğal kaynaklarımızın sürdürülebilir kullanımının temin edilmesi amaçlanmıştır. Böylece üreticimizi koruyup güçlendirirken, artan refahtan pay alması ve tarıma dayalı sanayiye de hammadde tedarikinde sürdürülebilirlik sağlanacaktır.

Son beş yılda tahıl ekili alanı %7 artış göstererek 115 milyon dekara ulaşmış; üretim ise %5 artışla 39 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. 2023/2024 pazarlama yılında tahıllarda yeterlilik oranı %111,9 olarak gerçekleşmiştir. 2025 yılına ilişkin ilk tahminler (TÜİK Bitkisel Üretim 1.Tahmini) ülkemizde tahıl üretiminin 37,4 milyon ton düzeyinde olacağını göstermektedir.